

Janko N. Rogelj:

...skega sveta veliko zanimanje za čitalnico je začelo prihajati

Dvajset let gre mimo nas, dvajset let dela in truda za obstanek in potrebo domačo in narodno izobrazbo stoji pred nami, da se zamislimo nazaj v one lepe in čudne čase, ko se je porodila v naših pionirjih želja, da si napravijo in začrtajo pot, ki jih bo vodila k skupnemu delu za plemenito ustanovo. Začetek ni bil tako lahek, ker ideje so bile raznolične, skupine neizrazovite, potreba pa tako obilna, da ni mogla vsem odgovarjati na en mah. Toda našli so se možje, ki so šli preko ovir, dali ideji kos samostojnosti in pot v bodočnost. Treba je bilo odločnosti, treba je bilo pojmovati pomen čitalnice in njeno veliko nalogo, da se je prišlo do enotne misli: Ustanovimo čitalnico, ki bo služila potrebam narodovega hrepenenja in njegovemu zadoščenju.

Dvajset let nazaj, na dan 29. avgusta, 1906, se zbirajo v Knausovi dvorani zavedni Slovenci, med njimi tedanji urednik "Nove Domovine" g. Rajko Fajgelj, da se posvetujejo o ustanovitvi čitalnice. Bili so povečini člani "Slovenskega Sokola", "Triglava" in "Naprej". Ni bilo težko takrat, na tisti seji povedati svoje mnenje, kajti večina zavednih pionirjev je rekla: Ustanovimo.

O tem početku nam "Koledar" tiskovne družbe "Nova Domovina" za leto 1908 podaja sledeče poročilo:

Na seji so se vsi navdušene ~~xxx~~ izrazili in sklenili, da se imenuje SLOVENSKA NARODNA ČITALNICA. Prvim predsednikom je bil izvoljen g. Franjo Černe, podpredsednikom Peter Pikš, glavnim tajnikom, ustanovnik čitalnice, g. Rajko Fajgelj, blagajnikom pa g. Ivan Pirnat. Čitalnica, brez denarnih sredstev ni mogla dobiti, oziroma najeti pripravnih prostorov, se je oglasil g. G. Travnikar, kateri je prepustil brezplačno del njegovih prostorov. S skromnimi močmi se je pričelo. Pisalo se je najprvo na slovenske ameriške časopise, ki so velikodušno začeli pošiljati brezplačno svoje liste na čitalnico. Ker se je slo za koristiti

Iz malega raste veliko; zanimanje za Čitalnico je začelo prihajati vedno večje in kmalu je štela Čitalnica okoli 100 članov. Z majhno mesečnino 25 centov na mesec, se je kmalu toliko nabralo, da se je moglo naročiti precej časopisov iz starega kraja. Dne 28. novembra je Čitalnica priredila svojo prvo veselico v Knausovi dvorani, ki je nad vse nepričakovano dobro izpadla. Dohodki veselice so bili toliko, da si je Čitalnica takoj naročila 250 knjig, večino vse krasno vezane. Ob tej veselici je tudi prvič nastopilo več društev, kakor "Triglav", ki je povspešil sija veselice s svojim pevskim zborom, kakor tudi obstoječe društvo "Sava". in Pirnat (začniti bi bilo se da vidi), vanjka 1. Dne 9. januarja 1907, so se vršile prve glavne volitve odbora. Izvoljeni so bili z veliko večino: predsednik Fr. Černe, podpredsednik P. Pikš, prvi tajnik Louis J. Pirc, (gospod Rajko Fajgelj, je radi preobilih poslov odstopil že med letom), blagajnikom A. Ordina, knjižničarjem Louis J. Pirc.

Med tem se je Čitalnica iz svojih začasnih prostorov pri g. G. Travnikarju preselila v svoje prostore na 1365 East 55th Street., kjer se je kmalu udomačila. Preskrbela si je lepo omaro za knjige.

Čitalnica je imela takrat štiriinštirideset listov: slovenske iz Amerike in starega kraja, tako tudi nekaj nemških in angleških.

Čitalnica je imela takrat že 315 knjig, večinoma vse krasno vezane.

Dne 1. oktobra 1907. je bilo pač častno število, ker Čitalnica takrat še ni obstojala eno leto. Podvzelo se je takrat tudi, da se prične s predavanji. k Rud. Parnik, kar se dan na Gl. ceste k Levstiku.

V enem letu svojega obstanka je Čitalnica imenovala za izvanredne zasluge, ki stah jih pridobila za Čitalnico dva častna člana, to je: g. Rajko Fajgelj, ustanovnik, kateremu gre prva zahvala, da imamo sploh Čitalnico in danes je pričela tako dobro razvijati. Potem g. Anton Benedik, ki je bil vedno mož na mestu, kjer se je šlo za koristiti

Čitalnice. On je bil istočasno tudi tajnik "Slovenskega Sokola".

Po preteku enega leta, priglasile so se tudi ženske in dekleta. Postale so članice Čitalnice.

Toliko imamo danes na razpolago podatkov o ustanovitvi naše čitalnice. Rad bi bil dobil kaj jasnejšega iz prvih zapisnikov, toda teh ni več. Poslužil sem se ustnih izročil do leta 1910., kjer se zopet pričenja pisana zgodovina.

V naši Slovenski narodni čitalnici visi slika prvega odbora. Na sliki so: Fr. Černe, Jože Kalan, Zupančič, Ivan Avse, Ivan Špehek, Anton Benedik, Peter Pikš in Pirnat (zadnji trije so že umrli), manjka le Louis J. Pirca, ki je bil tudi v odboru.

Ustno izročilo pove, da se je vpisalo ob ustanovitvi 28 članov, med katerimi je bil poznani in delavni čitalničar F. Korče, ki je veliko primogel k temu, da je dobila Čitalnica pomen, ki gre takemu kulturnemu zavodu.

Leto 1907, in še drugo leto se je poznala kriza, ki je bila med delavci v Clevelandu. Denarja ni bilo, in tako je prišlo tako daleč, da je bila Čitalnica v denarnih zadregah o čemur bomo še šlišali pozneje. Treba je bilo plačati 15 dolarjev najemnine, toda denarja ni bilo. Čitalničar Fr. Černe je takrat stopil do članov in drugih, da priskočijo na pomoč. Nabral je svoto 65 dolarjev, Čitalnica se je zopet opomogla.

Iz prejeomenjenih prostorov se je preselila na St. Clair Ave. v bližini 55. ceste, k Rud. Perdanu, ter od tam na 61. cesto k Levstiku. Med tem časom so se vršili manjši boji med čitalničarji. Pričela so se izmenjavati mnenja, čistilo se je obzorje, vsa pripovedanja kažejo, da je bilo življenje v Čitalnici zanimivo. Kako radi se danes pogovarjajo stari čitalničarji o tistih "hudih" dneh, kako danes še le trezno presojujejo, kdo je imel prav, in kdo zopet ne. Iz tistih in poznejših

časov nam govori o posameznih nedostatkih in navodilih tako zvana "Pritožbena knjiga", katera je na razpolago vsem čitalničarjem v čitalnici. Predolgo bi se zavleklo to pisanje, ako bi vam navajal podrobnosti, ampak zaradi boljšega pojmovanja, jo omenim na tem mestu.

V letu 1910 se nahaja čitalnica v St. Clair Ave. in Norwood Rd. Potreba je zahtevala, da so premaknili hišo na Norwood Rd. in Glass Ave. in tako se je preselila s hišo vred čitalnica. Tudi malo ognja je bilo takrat, tako da so pogorele zavese, toda knjige so ostale nepoškodovane. Predsednik čitalnice je Josip Žele, tajnik M. Lah, blagajnik Požun. V tem letu se napiše tudi Spominska knjiga z zgodovino čitalnice, toda iste nisem mogel več najti med arhivi. V zapisnikih tega leta se čita, da so bili pridni in aktivni sledeči poznani Slovenci: Josip Kalan, Primož Kogoj, Frank Hudovernik, Slave Trošt, Oražen, Ivan Lah, ~~XXXXXX~~ (kolektor) K. Rogelj, Anton Peterlin, Spetič, M. Lukner, P. Pikš, Hinko Bole, Milan Trošt, Zamljen, Černe in drugi. V majskem zapisniku je omenjeno, da je darovala za čitalnico ga. Kromar en dolar. To omenim radi tega, ker je on danes med ženskami najstarejša članica ter sem v zadnjih desetih letih kot član in odbornik čitalnice dostikrat videl, ko je dala dolar za čitalnico. Čast nji, ki je še danes zvesta članica, samo včasih malo potoži, da je že vse knjige po dvakrat prečitala.

Koncem istega leta se čita v zapisnikih, da se čitalnica zanima za zidanje "Sokolskega doma." Na občnem zboru v mesecu decembru se dovoli iz čitalniške blagajne \$25.00. Na istem zborovanju imenuje čitalnica Jos. Zeleta in Ivan Laha, častnim članom. Slednji odide drugo leto v domovino. Čitalnica izgubi dobrega člana in vestnega kolektorja. V čitalniški odbor za leto 1911 so izvoljeni sledeči: Predsednik J. Zele, podpredsednik Peter Pikš, tajnik Adolf Petrič, blagajnik J. Požun, računski tajnik A. Peterlin, nadzorni odbor:

Fr. Hudovernik, Fr. Strehovec in P. Kogoj. Knjižničar ostane Karol Rogelj, ki nosi prvenstvo tega urada pri Čitalnici.

Med letom se ne završi kaj posebnega, delo gre svojo pot. Naročijo okoli 35 novih knjig, priredijo petletnico, katera je bila opisana predkratkim v "Ameriški Domovini". Čitalničar Lah podari sliko Franceta Prešerne, katera visi v Čitalnici. Tudi preselijo se v Želetovo hišo na 61. cesti. Zapisniki kažejo, da so bili aktivni: Dr. Kern (on je vse skozi nadvse požrtvovalen član Čitalnice) Frank Lunka, Žiberna, M. Cvelbar in več drugih, ki so bili že omenjeni.

Za leto 1912 je izvoljen sledeči odbor: Pred. Peter Pikš, podpred. John Marn, tajnik Ig. Smuk, rač. tajnik Peterlin, blag. Požun, knjižničar K. Rogelj, pomožni knjižničar Viktor Vokač. Med letom prevzame blagajništvo M. ~~Ka~~ Lukner za (radi nerednosti prejšnega).

Za leto 1913 je izvoljen sledeči odbor: Pred. J. Marn, podpredsednik L. J. Pirc, tajnika Smuk in Peterlin, blagajnik Bole. Tajnik Smuk opusti svoje mesto, zapisnik vodi Karol Lenče. To leto postane kritično za Čitalnico. Blagajna je prazna, članstvo se je znatno znižalo, vlada delavska kriza. Na dan 21. avgusta je sklican prvi izredni občni zbor, da reši čitalnico iz težkega položaja. Zbor je bil dobro obiskan, pričelo se je razpravljati o tem in onem. Računski tajnik poda svoje poročilo: V blagajni je še \$13.18. V tem je povedano vse. Čitalnica ima še 40 plačujočih članov, okoli deset jih hodi po knjige. Izraženo je ~~ma~~enje, da se Čitalnica združi s Socijalističnim klubom. Nekateri ugovarjajo ter se sklicujejo na pravila, kjer je zabeleženo, da v slučaju razpada Čitalnice pripade njeno imetje Slovenskemu Sokolu. Oglasijo se čitalničarji, da se kaj enakega ne more zgoditi, ker Sokol še nima svojega Doma. Sledijo različni pogovori, nakar je sprejet sklep, da se skliče drugi izredni občni zbor in tam pa se določi definitivno, kaj bo usoda Čitalnice.

Drugi občni zbor se snide na dan 4. septembra 1913. Zapisnik zadnje seje se sprejme, nakar je na željo Kalana povedano, da ima Čitalnica v blagajni \$54.37. Nato se prične sopet debata, kaj se bo storilo. Čitalničar J. Kalan govori, da je sramotno za može, ki vedo kako velikega pomena je Čitalnica, da bi jo pustili, da propada. Navdušuje čitalničarje k vstranjsnosti in resnemu delu, da ostane Čitalnica samostojna, taka, kakršna je bila od svojih začetkov. On pravi, da to ni krivda odbornikov, ampak nered je nastal v prejšnjem letu, ko jax ni bila financa v redu, kot bi morala biti. Čitalničar Kališ govori, da ne vidi pravega izhoda ter svetuje, da naj se družijo s Slov. Sokolom. Sledijo še nadaljni razgovori, nakar stavi Peter Pikš predlog, da ostane Čitalnica še naprej samostojna. Predlog je bil sprejet z večino glasov, in tako je čitalnica še do danes ostala sama in samostojna, kar more biti pač prava narodova čitalnicar.

Za leto 1914. so izvoljeni: Predsednik Dr. Kern, podpredsednik Faletič, tajnik John Pollock, blagajnik H. Bole. V tem letu se Čitalnica zopet seli. Prostore ji odda Slovenski Sokol na vogalu Glass Ave. in el. ceste, kjer je ostala do časa, da se je preselila v prostore starega poslopja S.N.D. ter od tam par let nazaj v novo poslopje, kjer bo ostala, dokler bo kaj življenja v nji. V dvajsetih letih se je preselila desetkrat, z konečno je vendar našla mir v narodovi hiši.-- V zapisnikih tega leta se čita, da je Čitalnica med prvimi, ki podpiše delnice Slovenskega narodnega doma.

Za leto 1915. so izvoljeni: Pred. A. Peterlin, pod. Faletič, tajnik A. Milavec, knjižničar Frank Jakšič, blagajnik Ivan Čebular, računski tajnik M. Cvelbar. Delo pri Čitalnici gre svojo poet. posebnega ni nič. Čitalnica si nabavi novo omaro, katero napravita brezplačno Jakob Čič in Anton Stanovnik. Med čitalničarji najdemo sledeče aktivne člane: Kalan, Linger, Kališ, Hočevan, Lunka, Pekol, Zamljen, Krašovec, Pristov,

Josipina Jereb, Tončka Likar (Vertačnik), Blaž Logar, Jankovič.

Za leto 1916 imamo sledeči odbor: Pred. A. Peterlin, podpred. Frank Lunka, tajnik Vatro Grill, knjižničar Frank Krašovec, blagajnik Čebular. V nadzorni odbor ste izvoljeni: Mary Kunstelj in Tončka Likar. V tem letu je obhajala Čitalnica desetletnico v Grdinovi dvorani.

Predno pridem k opisovanju drugega desetletja, bi se rad opravičil le toliko, da je mogoče, da sem spustil ime tega ali onega, ki je bil tudi delaven in priden pri Čitalnici. Zapisniki ne govorijo dovolj jasno, če pa pogledamo na naš imenik, ki visi v ~~čitalnici~~ Čitalnici pa vidimo sledeče: Št. 3 ima Jože Kalan, št. 6 Frank Černe, št. 9 Frank Belaj, št. 63 Primož Kogoj, št. 71, Ivana Kromar, št. 78 Karol Rogelj, št. 160 Dr. F. J. Kern, št. 199 Josip Žele, potem so: Frank Lunka, John Gornik, Ferd. Belaj, in tako naprej. Iz tega imenika se spozna, kdo je držal do danes ter redno plačeval mesečnino. Potem imamo zopet druge dobre in vrle člane, ki so začasno prenehali biti član, toda so zopet pristopili. Ivan Avsec, ustan. čl., isto John Špehek, oba sta danes še člana čitalnice. Treba mi je omeniti Zofko Birkovo, ki je bila aktivna in avdušena čitalničarka, dokler je bila med nami ter postane isto sedaj, ko prihaja med nas. Mi vemo, kar je bilo že omenjeno, da je Dr. ~~Kern~~ Kern zelo rad zahajal v Čitalnico ter je danes njen zvesti član. Rudolf Perdan, on je star Čitalničar. Sodeloval je pri desetletnici, tako ga ne bo manjkalo pri dvajsetletnici. Koliko je drugih kakor prvi izmed čitalničarjev, urar Sotler, ki j daroval prvo uro, da je bila izžrebana na veselici. Tako je mnogo drugih, ki so odšli iz nasebine ali ne kak drug način prenehali biti čitalničarji. Dosti jih je bilo, kajti danes, v dvajsetih letih kaže zaporedna številka v imeniku že 1116, kar znači, da je bilo omenjeno število članov upisanih ~~xx~~ k Čitalnici.

Odbor za leto 1917 so odbrani: Pred. M. Lah, podpreds. A. Milavec, tajnik Vatro Grill, blagajnik Čebular, knjižničarja Fr. Krašovec in Janko N. Rogelj, nadzorniki: Dr. Kern, H. Bole in J. Ambrož. Kolektor K. Rogelj. Med letom je izvoljen predsednikom Frank Kovačič radi odstopa M. Laha. ~~Ker~~ Vsled istega vzroka ^(iz)sta voljena v nadzorni odbor: Frank Drašler in J. Čič. Čitalnica ima v tem letu dve predavanji: O amerikanizaciji govori J. Mihelič, o pomenu čitalnic pa I. Zorman. Čitalnica se zelo zanima za S.N.Dom, stopi v stiko z Jugoslovanskim odborom, toda občni zbor v decembru določi, da ostane čitalnica nevtralna glede takratne vojne politike.

V odbor za leto 1918 so izvoljeni: Predsednik Kovačič, podpred. Frank Zorič, tajnik V. Grill, blagajnik Čebular, knjižničar Josip Ivanetič, nadzorniki: Jos. Kalan, J. Čič in Fr. Kovačič. Med letom se ne dogodi kaj posebnega. Bil je takrat vojni čas, ljudje so bili preveč zainteresirani za dnevne dogodke. Čitalničar J. Žele podari eno delnico SND Čitalnici.

Odbor za leto 1919 je sledeč: Predsednik J. Čič, podpred. V. Sever, tajnik Stanko Žele, blag. Ivan Čebular, knjižničar E. Groše. Dr. "Ivan Cankar" priredi to leto igro "Revček Andrejček" ter izroči čisti preostanek S.N. Čitalnici v ~~svoti~~ svoti \$45.33. Med letom odstopi predsednik, na njegovo mesto se izvoli Anton Kovačiča. Mesto tajnika zaradi njegovega odhoda iz mesta prevzame V. Grill.

Za leto 1920 so izvoljeni: Anton Kovačič, pred., Anton Vesel, podpred., E. Gorše, tajnik, J. Steblja, knjižničar, V. Vokač, blagajnik, nadzorniki: Kuhelj, K. Rogelj in A. Komar, J. Čebular in A. Grden. -- tajnik odstopi že januarja, njegovo mesto vzame knjižničar Steblaj. Dogodki: Profesorju J.F.Volku se dovoli, da ~~oddržu~~je večerno šolo v čitalniških prostorih. Izražena je želja, da bi se Slovenska narodna čitalnica družila z dramatičnim društvom "Ivan Cankar" zakar se skliče

občni zbor (izredni) na dan 30. jan. 1921.

Odbor za leto 1921: Pred. J. Skuk, podpred. L. Truger, tajnik Janko Medvešek, blagajnik Vokač, nadzorni odbor: J. Kerže, K. Rogelj, in J. Čič. John Kerže odide v domovino, njegove mesto prevzame E. Groše. Izredni občni zbor, ki se je vršil na omenjeni dan, je z veliko večino sklenil sledeče: Slovenska narodna čitalnica se na združi z dr. "Ivan Cankar", ampak ona podvzame delo, da centralizira vsa kulturna društva v močno centralo. V ta odbor so izvoljeni Frank Černe, Primož Kogoj, Dr. Kern, Josip Kalan, J. Steblaj, Janko N. Rogelj in L. Truger. Čitalnica postane članica Zveze slovenskih kulturnih društev. Na dan 13. avgusta se preseli v staro poslopje S.N.D. Slovenska narodna čitalnica prispomore, da se ustanovi Čitalnica v Collinwoodu. Življene Čitalnice se zelo poživijo v tem letu.

Odbor za leto 1922: Pred. A. Kovačič, podpred. L. Truger, tajnik Janko Medvešek, knjižničar J. Steblaj, nadzorni odbor: Janko N. Rogelj, Karol Rogelj in Josip Podbevšek. Odbor za leto 1923: Predsednik Janko N. Rogelj, podpred. Vatro Grill, tajnik J. Podbevšek, blagajnik Anton Abram, nadzorniki: Edvin Pramožič, Bori Paulin, in Janko Medvešek, knjižničar Anton Kovačič.

Odbor za leto 1924: Predsednik John Pollock, podpred. Vatro Grill, tajnik Bori Paulin, blagajnik Josip Podbevšek, knjižničar Anton Kovačič, nadzorniki: A. Komar, M. Berjak, Frank Klemenčič. Knjižničar A. Kovačič položi resignacijo radi selitve. Na njegovo mesto je izvoljen Andrej Križmančič, ki je še danes pri tem poslu. Čitalnica se seli v sedanje prostore.

Odbor za leto 1925 je sledeč: Predsednik John Pollock, podpred. K. Rogelj, tajnik J. Šircelj, blagajnik A. Abram, knjižničarja Andrej Križmančič in Mary Križmančič. Nadzorni odbor: Frank Klemenčič, Frank Jerina in Žerjav. Radi odstopa tajnika sprejme med letom tajništvo Janko Medvešek.

Odbor za leto 1926: Predsednik Janko N. Rogelj, podpred. Karol Rogelj, tajnik Janko Medvešek in L. F. Truger, blagajnik Anton Abram, knjižničarja A. Križmančič in Mary Križmančič, nadzorni odbor: Anton Vavpotič, Frank Klemenčič, Frank Jerina.

Kakšna je naša Slovenska narodna čitalnica danes? Da bodo imeli naši Slovenci boljše obzorje izven Clevelanda, naj služijo te ~~knjižničarske~~ informacije:

S.N. Čitalnica v Clevelandu šteje danes okoli 425 članov in članic, ima na razpolago okoli 1500 knjig najrazličnejše vsebine, hrani dosti letnikov slovenskega časopisja v Ameriki, knjige hrani v treh ličnih omarah, soba kjer se nahaja sedaj Čitalnica je na pročelju nove stavbe. Na oknih ima napis v slovenščini in angleščini. Soba je okusno opremljena s slikami sledečih pisateljev: Jurčič, Trubar, Medved, Hribar, Prešern, Taučar, Gregorčič, Vodnik, Aškerc, Cankar, Pajkova kakor tudi slika Cirila in Metoda. Poleg tega so slike: Prvi odbor S.N.Č., Bled, Ob Soči, Ob pogrebu Lunder in Adamiča.

Vsak čitalničar ima svoj ključ, tako, da lahko pride čitat časopise. Na razpolago je 24 stolov in dobra električna razsvetljava, pozimi ugodna toplota. Čitalnica ima danes dobre prostore, na pravem mestu, zato se tudi dobro razvija. Slovenska narodna čitalnica je tudi inkorporirana, ker znači na steni viseči čarter.

Zadnja leta po voljni se je nabavilo dosti novih knjig, naročilo časopise iz Jugoslavije, tako da čitalničarji pridno zahajajo po knjige. Štatistika kaže, da se v zimskih časih izposodi v četrtkih in nedeljah do 200 knjig na teden, ar je zelo lepo.

Po dvajsetih letih dela pri Čitalnici smo letos vidili na seji ustanovnike: Frank Černeta, Frank Belaja, in Ivan Špehka. Druge zadržuje dnevni posli, toda ostajajo zvesti člani, to kaže imenik članstva.

Na večer 19. sept. se vrši v spodnji dvorani S.N.D. prijazen čitalniški večer s postrežbo. Vstopnina \$1.25 za vse ki pridejo k mizam (ali \$1.25 krožnik). Vabljeni so Slovenci in Slovenke, da prisostujete ti redki slavnosti katero praznuje slovenski Cleveland. Vstopnice so že v razprodaji.

Zaključujem to splošno zgodovino naše S.N.Čitalnice. Povedal sem, kar sem mogel in znal, zato še enkrat ponovim, da vsega nisem povedal, ter gotovo izpustil posameznike o katerih se mi ni povedalo ali ni bilo v zapisnikih omenjeno.

Napisal sem tudi raditega, ker je bila to želja čitalničarjev, da se zabeleži to plemenito delo ter ostaja isto na razpolago generacijam, ki prihajajo za nami, in da se končno enkrat v poznejših letih lahko prenese ta opis kot del tiste zgodovine, ki jo pišejo vsi oni Slovenci, ki so daleč od svoje domovine, pa vendar čutijo svojo slovensko kri. Stara Avstrija se ni brigala za svoje izseljence, videla jih je samo kot hlapce in dekle, in zopet je žalostna resnica, da se tudi Jugoslavija ne briga nič, ampak da tukajšne Slovence prepušča svoji usodi. Prezira nas, hoče samo dolar.

Slovenska narodna čitalnica je obstala dvajset let, sama in samo-svoja, napredna po duhu, v vednem poželjenju, da seznani Slovence z našo lepo literaturo, jih izobrazuje in navaja k nazorom, ki jih upoštevajo naše okoliščine na tuji zemlji.

Dvajset let gre k zatonu, 6. septembra je 20 let, ko je bila uradno ustanovljena. In nič ni slajšega danes kot zavest, da je zmagovala in zmagala, kajti njeni čuvaji -- ustanovniki so čuvali s svojim narodnim srcem, da je ostala le -- SLOVENSKA NARODNA ČITALNICA.

Najiskrenejša jim hvala.

Na večer 19. sept. se vrši v zgodnji dvorani S.M.D. prijem
čitalniški večer s gostom. Vstopnice 5.00 za vse ki pridejo k
nam (ali 3.00 knjižnik). Vstopnice so zvezane in zvezane, da pri-
stojijo za redki ali pa za redke zvezane zvezane zvezane.
Vstopnice so še v razpisu.

Knjižnica to sporoča zvezane naše S.M.D. zvezane. Povedal
sem, kar sem mogel in znal, zato še enkrat povedim, da vsaki
povedal, ter gotovo izpusti posameznika o katerih se mi ni povedalo
ali ni bilo v knjižnici omenjeno.

Knjižnica sem tudi radišega, ker je bila to knjižničarjev,
da se zabeleži to plemenito delo ter ostaja isto na razpisu zvezane
eljan, ki pritrjuje za nami, in da se končno ostane v posamežnih
knjižnicah zvezane na opis kot del zvezane, ki jo prikaže val
ost zvezane, ki se daje od svoje zvezane, pa vendar zvezane svoje
zvezane knji. Zvezane zvezane se ni prikaže na svoje zvezane,
videla jih je samo kot zvezane in zvezane, in zvezane je zvezane zvezane,
da se tudi zvezane ne prikaže nič, zvezane da zvezane zvezane pro-
pade svoje zvezane. Zvezane nam, zvezane zvezane.

Zvezane narodna zvezane zvezane je ostala dvajset let, same in same-
svoje, narodna po dnu, v zvezane zvezane, da zvezane zvezane z
naše zvezane zvezane, in zvezane in zvezane k zvezane, ki jih zvezane
zvezane naše zvezane na zvezane zvezane.

Dvajset let gre k zvezane, 6. septembra je 20 let, in je bila
zvezane zvezane. In nič ni zvezane zvezane kot zvezane, da je
zvezane in zvezane, zvezane zvezane -- zvezane zvezane so zvezane z
zvezane narodna zvezane, da je ostala je -- zvezane zvezane zvezane.
Zvezane zvezane, in zvezane.